



напредък с финансовите инструменти на ЕСИФ



Европейски фонд за морско дело и рибарство

Финансови инструменти



банката на ЕС



Финансовите инструменти, съфинансирани от Европейския фонд за морско дело и рибарство, са устойчив и ефективен начин за инвестиране в растежа и развитието на хора и бизнес в секторите на рибарството и аквакултурите и за подпомагане на Интегрираната морска политика. Те могат да подкрепят широк спектър от цели за развитие в полза за широка група от получатели, с потенциал средствата да бъдат многократно използвани за по-нататъшни инвестиции.

Европейският фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), който е един от Европейските структурни и инвестиционни фондове, подпомага изпълнението на реформираната Обща политика по рибарство (ОПР) и на Интегрираната морска политика на ЕС.

ЕФМДР разполага с общ бюджет от над 6 млрд. евро за периода 2014-2020 г. Тази помощ се предоставя за рибарство (вкл. за събиране на данни и контрол), аквакултури и обработка, както и за устойчиво развитие на областите на рибарството и аквакултурите и за Интегрираната морска политика.

ЕФМДР може да предоставя подкрепа под формата на безвъзмездна финансова помощ (грантове) и във все повече случаи - на финансови инструменти.

През периода 2007-2013 г., с изключение на няколко държави-членки (вкл. Латвия и Холандия), финансовите инструменти от тогавашния Европейски фонд за рибарство (ЕФР) не се използваха широко.

Финансови инструменти

- очаква се да бъдат възвърнати;
- револвиращи са, т.е. възвърнатите средства се използват отново в същата област;
- подходящи са за финансово жизнеспособни проекти, т.е. такива, които се очаква да генерират достатъчен приход или спестявания, за да изплатят обратно получената подкрепа;
- проектирани са да привличат съфинансиране от други източници, вкл. от частния сектор, за да се увеличи количеството налични средства особено в сектори/области с проблеми в достъпа до финансиране;
- могат да са под формата на кредити, гаранции или дялово участие;
- могат да подпомогнат финансовото предлагане, като допринесат за развитието на пазара;
- могат да се използват в допълнение с безвъзмездна помощ (грантове); и
- могат да бъдат управлявани от национални или регионални банки, международни организации, като Европейската инвестиционна банка или Европейския инвестиционен фонд, от финансови посредници и (само за заеми и гаранции) от управляващи органи.

През периода 2014-2020 г., при отчитането на преимуществата на финансовите инструменти, тяхното използване е разширено до **всички тематични цели** и се очаква използването им да се засили допълнително заради подобрените и по-гъвкави опции за приложение.

Финансови инструменти могат да се съфинансират от ЕФМДР, ако **подкрепят инвестиционните приоритети, описани в оперативните програми на ЕФМДР** на държавите-членки. Те могат да подкрепят болшинството от мерките, покрити от ЕФМДР, при условие, че са насочени към запълване на **идентифициран пазарен пропуск**, т.е. области, в които банките не желаят да предоставят кредити и/или където частният сектор не иска да инвестира.



По този начин финансовите инструменти могат да допринесат за постигането на следните цели на ЕФМДР:

- Насърчаване на конкурентни, екологично устойчиви, икономически жизнеспособни и социално отговорни рибарство и аквакултури;
- Насърчаване на изпълнението на Общата политика по рибарство;
- Насърчаване на балансирано и приобщаващо териториално развитие на областите на рибарството и аквакултури;
- Насърчаване на развитието и изпълнението на Интегрираната морска политика (ИМП) на ЕС по начин, допълващ Кохезионната политика и Общата политика по рибарство.

Финансовите инструменти са **налични за всички потенциални получатели в секторите на рибарството и аквакултурите, които предприемат проекти, генериращи приходи**. В сектора за преработка помощта за предприятия, които не са малки и средни такива, може да бъде осигурена единствено чрез финансови инструменти. Предвид малкия размер на ЕФМДР допълнителна възможност е да се търси синергия с други финансови инструменти, създадени посредством ЕФРР, ЕСФ или ЕЗФРСР, или с такива, които предстои да бъдат създадени през периода 2014-2020 г.

Може да се приложи **широк спектър от финансови инструменти, подкрепени от ЕФМДР**.

- **Кредити** за области без достъп до пазарно финансиране (например от банките) или с цел предоставяне на по-добри условия от наличните (например с по-ниски лихви, по-дълги периоди на изплащане, или с по-благоприятни изисквания за обезпечение). Например може да се предоставят заеми за подпомагане на рибари и техните семейства да разнообразят източниците си на доходи чрез развитие на дейности като риболовен туризъм или хранителен бизнес, като ресторанти, свързани с основната дейност на рибарството, помощ за стартиращи предприятия на млади рибари за закупуване на първия им риболовен съд или инвестиции за оборудване на съда, целящо повишаване на енергийната ефективност на риболовните съдове.



- **Микрокредити** за хора често без достъп до финансови услуги, обикновено предоставяни за кратък период и без или с малко обезпечение. Пример за това може да бъде предоставянето на кредити за рибари за закупуване на риболовно оборудване, за подобряване на добавена стойност или качеството на улова, както и за проекти в рамките на общностно – ръководени местни стратегии за развитие.
- **Гаранции**, които се предоставят в уверение на заемодателите, че техният капитал ще бъде възстановен, в случай, че получателят на заем изпадне в несъстоятелност. Това може да отключи достъпа до пазарни кредити, които да се използват за инвестиции в случаите, които иначе се считат за прекалено рискови, като например иновационни проекти в преработвателния сектор или в аквакултури, или свързани с консервирането на морски биологични ресурси.
- **Дялово участие**, при което се инвестира капитал в замяна на придобиване на пълна или частична собственост в дадена фирма; инвеститорът в дялово участие може да поеме частичен управленски контрол върху фирмата и може да участва в разпределянето на печалбите. Дяловото участие може да бъде осъществено на различни етапи от жизнения цикъл на даден бизнес, но дялове, гарантирани от общественения сектор, се използват предимно като начален капитал за посадъчно или стартово финансиране. Възвръщаемостта на инвестициите зависи от растежа и рентабилността на бизнеса и се реализира, когато инвеститорът продаде дяловете си („изход“) на друг инвеститор или посредством първично публично предлагане (ППП). Дяловото участие е най-подходящо за по-високо рискови и с потенциално по-бърз растеж компании, например такива, които пилотират иновативни устойчиви технологии в аквакултурния и преработвателния сектор.

Финансовите инструменти могат да се предлагат в комбинация с безвъзмездна финансова помощ (грантове) и други форми на подкрепа. Често е необходимо да бъде подобрена инвестиционната готовност като предварително изискване за привличане на инвестиционни фондове. За тази цел ЕФМДР може да предоставя грантове за консултантска и друга помощ.



Финансовите инструменти, съфинансирани от ЕФМДР, могат да допринесат за дългосрочното развитие и разнообразяване на сектора и за привличане на инвестиции в него чрез подкрепа на дейности в области, където нивата на инвестиции са били под оптималните и чрез разработването на жизнеспособни проекти, които да отворят нови пазарни възможности. Те могат да създадат и възможности за инвеститори и финансови посредници. Традиционно достъпът до пазарно финансиране е скъп и труден за фирми от рибарския сектор и този на аквакултурите. В много държави-членки, банките и другите финансови институции считат сектора за високорисков по отношение на предоставяне на и достъп до кредити. Въпреки това, някои проекти могат да станат по-привлекателни инвестиции, благодарение на участието на финансови инструменти, подкрепени от общественения сектор, и свързаното с това споделяне на риска.



За повече информация

ЕФМДР: Регламент (ЕС) 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно Европейския фонд за морско дело и рибарство и отменя на Регламентите (ЕО) 2328/2003, (ЕО) 861/2006, (ЕО) 1198/2006 и (ЕО) 91/2007 и Регламент (ЕС) 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета, Официален вестник бр. L149 от 20 май 2014 г.

За справочник за управляващите органи относно финансовите инструменти по програмите на ЕСИФ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

За информация относно методологията за предварителна оценка на финансови инструменти:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

За интернет страницата 'ФИ-компас', платформата за консултантски услуги относно финансовите инструменти на ЕСИФ:

<http://www.fi-compass.eu/>

За повече информация относно Регламента на Европейския фонд за морско дело и рибарство и за другите регламенти на Европейските структурни и инвестиционни фондове, включително и за регламенти за изпълнение и за делегирани актове:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_bg.htm

За повече информация относно Правила за държавна помощ за рибарство и аквакултури:

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_bg.htm



www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg